

DIVADLO VE STAROVĚKU

MEZOPOTÁMIE

VZNIK PÍSMO

- písmo – způsob, jak zaznamenat události
- dokumentace (historie, historické myšlení)
- **předstupeň písma**
15. – 10. tis. př. Kr.
 - ▶ užívá se konkrétních obrázků
 - ▶ lineární zobrazení zvířete, člověka...
 - ▶ vývoj k písmu – postupnou stylizací obrázků až k určité míře abstrakce

1. OBRÁZKOVÉ PÍSMO

▶ 4 tis. př. Kr.

▶ **a) piktografie**

- obrázkové písmo bez příslušného jazykového významu (piktografy na nádraží apod.)

▶ **b) slovní obrázkové písmo**

- obrázek = konkrétní pojem, jedno slovo (v určitém jazyce)
- klínové písmo, čínské písmo, první fáze egyptských hieroglyfů aj.

2. ABSTRAKTNĚJŠÍ TYP OBRÁZKOVÉHO PÍSMÁ

- ▶ 3 tis. př. Kr.
- ▶ znak = konkrétní zvuková realizace
- ▶ znak – představuje vývoj směrem k hlásce

3. HLÁSKOVÉ PÍSMO

▶ a) **alfabetické**

- každý znak představuje jedno písmeno abecedy a jeho zvukovou realizaci

▶ b) **sylabické**

- každý znak představuje jednu slabiku

TYPY PÍSMO - ZEMĚ

▶ Mezopotámie

- klínové písmo
- rákos – vtlačování do hliněných destiček

▶ Egypt

- hieroglyfy – původně obrázkové písmo, které se postupně vyvíjelo k písmu hláskovému
- papyrus

▶ Semité (Židé, Arabové...)

- psali zprava doleva, pouze souhlásky

▶ **Řekové**

- zleva doprava, samohlásky
- řecké písmo – azbuka, cyrilice...

▶ **Římané**

- přejali písmo od Řeků (přes Etrusky)
- vytvořili latinku

DIVADLO V MEZOPOTÁMII

- ▶ přechod k zemědělské výrobě – vznik městských států v centrech osídlení (cca 3500 – 3000 př. Kr.):
 - ▶ Nil (Egypt)
 - ▶ Eufrat a Tigris (Mezopotámie)
 - ▶ administrativní aparát
 - ▶ náboženství - ideologie

► střídání kultur

- sumerská
- babylonská
- asyrská
- chetitská
- chaldejská
- kanaánská
- perská
- (...)

EPOS O GILGAMEŠOVI

- ▶ 2000 př. Kr.
- ▶ sumerský původ
- ▶ úplná verze – akkadská říše
- ▶ Gilgameš - Enkidu
- ▶ Aššurbanipalova knihovna v Ninive

Mezopotámie

▶ Oslavné hymny k poctě bohyně Ištar

- sumersky (asyrský překlad)
- dialogická podoba

Babylónská slavnost Nového roku

- ▶ slavnost Akitu
- ▶ cca 1900 – 1600 př. Kr. (Starobabylónská říše)
- ▶ obroda přírody – jaro (nisan, tj. náš březen)
- ▶ 12 dní
- ▶ průvody místních božstev – akce bohů znázorňovány; hlas jim propůjčovali lidé

Babylónská slavnost Nového roku

▶ 4. den

- chrám
- před bohem Thamúzem (Mardukem) – báseň o stvoření světa

▶ 5. den

- očistný obřad
- kozel

Babylónská slavnost Nového roku

► dále:

- utrpení a smrt hlavního boha (Thamúz – Marduk)
- bůh mrtev – v podsvětí
- ve městě zděšení, chaos – přestal platit obvyklý řád
- vláda davu
- rej masek – mimeze
- osvobození - zmrtvýchvstání